

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 5C/6/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314200091
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Hýseková
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6314200091.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Annou Hýsekovou, v právnej veci navrhovateľa C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. D., T. XXX/XXX zast. JUDr. Michalom Matalom, advokátom, Lučenec, Martina Rázusa 19 proti odporcovi InDevel, s.r.o., Žilina, Jesenského 1089/11, IČO 36 418 234 zast. JUDr. Lukášom Brázdilom, LLM, advokátom, Zvolen, Trhová 1 o určenie neprijateľných zmluvných podmienok takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o pôžičke č. 3/08/002/2011 zo dňa 23.03.2011 v čl. II bod. 8 v znení "Zmluvné strany sa ďalej dohodli, že dlžník je povinný zaplatiť veriteľovi pri podpise zmluvy o pôžičke poplatok za spracovanie a spísanie zmluvy o pôžičke a súvisiacich listín a za poskytnutie pôžičky (manipulačný poplatok) vo výške 120,-Eur (slovom stodvadsať eur) je ako neprijateľná zmluvná podmienka n e p l a t n á.

II. V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

III. Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania..

odôvodnenie:

Podaným návrhom sa navrhovateľ domáhal určenia neplatnosti dvoch zmluvných podmienok uvedených v zmluve o pôžičke č. 3/08/002/2011 zo dňa 23.03.2011, ktorú ako dlžník uzavrel s odporcom ako veriteľom. Išlo o zmluvné podmienky uvedené v čl. II bod 7, kde sa navrhovateľ zaviazal zaplatiť v prípade omeškania so zaplatením peňažného dlhu úrok z omeškania vo výške 32 % z dlžnej sumy do dňa zaplatenia a v čl. II bod 8, kde si zmluvné strany dohodli, že dlžník je povinný zaplatiť manipulačný poplatok vo výške 120,-Eur za spracovanie, spísanie zmluvy a za poskytnutie pôžičky. Svoj návrh odôvodnil tým, že s účinnosťou od 01.01.2009 je možné dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky stanovenej predpismi občianskeho práva, ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy. Neprijateľnosť manipulačného poplatku spočíva v tom, že sa poskytne nižšia suma, pretože tento poplatok je hneď odpočítaný od požičanej sumy. Naliehavý právny záujem videl v tom, že sa plánuje neskôr domáhať aj primeraného finančného zadostučinenia.

Odporca vo svojom vyjadrení k návrhu uviedol, že pokiaľ ide o úroky z omeškania, on si ich v takej výške neuplatňoval, vo vyčíslení zo dňa 09.01.2014 si ich uplatnil iba vo výške 12 %. Preto považuje návrh navrhovateľa v tejto časti za dôvodný iba v časti dojednania úrokov z omeškania nad výšku ustanovenú právnymi predpismi. Čo sa týka manipulačného poplatku, zákon upravuje nárok veriteľa na odplatu, pričom stanovuje len maximálnu výšku, ale nezakazuje požadovať od dlžníka tento poplatok a nie je uvedený ani ako neprijateľná zmluvná podmienka v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Preto v tejto

časti považuje návrh za nedôvodný a spochybňuje aj naliehavý právny záujem navrhovateľa na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 12.08.2014, z ktorého sa odporca ospravedlnil, preto súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie prednesom právnych zástupcov účastníkov konania, listinnými dokladmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise sp.zn. 5C/6/2014, najmä návrhom na začatie konania, zmluvou o pôžičke vrátane jej príloh a dodatkov, vyjadrením odporcu a návrhu navrhovateľa v časti vyhovel.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) citovaného zákona, spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 veta prvá OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Sr č. 87/1995 Z.z. (v znení účinnom do 31.01.2013), výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Z vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že navrhovateľ a odporca uzavreli dňa 23.03.2011 zmluvu o pôžičke v zmysle § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky odporcovi vo výške 8.000,-Eur, ktorú sa odporca zaviazal vrátiť v 36 mesačných splátkach po 309,-Eur. V čl. II bod 7 si zmluvné strany pre prípad omeškania sa dlžníka so zaplatením dlžnej sumy dohodli úrok z omeškania vo výške 32 % z dlžnej sumy do dňa zaplatenia. Zároveň sa v čl. II bod 8 dohodli, že dlžník je povinný zaplatiť veriteľovi pri podpise zmluvy o pôžičke poplatok za spracovanie a spísanie zmluvy o pôžičke a súvisiacich listín a za poskytnutie pôžičky (manipulačný poplatok) vo výške 120,-Eur (slovom stodvadsať eur), pričom v čl. II bod 9 si dohodli odpočítanie tejto sumy od sumy pôžičky. V čl. V bod 5 zmluvy je uvedené, že práva a povinnosti zmluvných strán neupravené zmluvou sa spravujú príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na to, že ide i určovaciu žalobu, súd je povinný skúmať naliehavý právny záujem, ktorý sa vyžaduje v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti určovacej žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že navrhovateľ v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.

Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku týkajúcu sa úroku z omeškania vo výške 32 % má súd za to, že navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem. Ako vyplýva z jednotlivých ustanovení zmluvy, táto bola uzavretá ako zmluva o pôžičke podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a priamo v čl. V bod 5 zmluvy je uvedené, že práva a povinnosti neupravené zmluvou sa spravujú príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník umožňuje v prípade zmluvy o pôžičke dohodnúť úroky, ale ide o úroky z pôžičky a nie úroky z omeškania. V § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka je presne ustanovené, že ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo na úrok z omeškania, ktorého výšku ustanovuje právny predpis. V tomto prípade ide o Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb. Úrok z omeškania si teda nie je možné v občianskom práve dohodnúť, preto je táto podmienka v zmluve absolútne neplatná, nemožno z nej požadovať ani priznať nijaké plnenie a bolo by nadbytočné ju vyhlasať za neprijateľnú. Z tohto dôvodu súd návrh navrhovateľa v tejto časti zamietol.

Pokiaľ sa týka manipulačného poplatku má súd za to, že naliehavý právny záujem je daný v § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa ochrany svojho práva na súde proti porušiteľovi.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka podmienok, ktoré zákon

označuje za neprijateľné, pretože ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa, a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Zákon ich vymenúva iba demonštratívne, keď je tam uvedené slovíčko najmä, čo znamená, že neprijateľnými môžu byť aj iné zmluvné podmienky. Vyjadruje sa tým snaha, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy vecí v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania.

V tomto prípade nemá súd pochybnosti, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné použiť ako ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, tak aj ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv.

Manipulačný poplatok uvedený v čl. II bod 8 za spracovanie, spísanie zmluvy a za poskytnutie pôžičky súd považuje za poplatok dohodnutý v rozpore s pravidlami dodávateľsko-spotrebiteľských vzťahov. Súd pritom vychádza zo zásady, že cena pôžičky, teda odplata za služby je už vyjadrená v navýšení poskytnutej sumy o úroky, čo podľa názoru súdu vytvára dostatočnú hodnotu ceny pôžičky, ktorá kryje všetky nároky veriteľa. Čo sa týka manipulačného poplatku nemôže mať charakter ceny za poskytnuté protiplnenie, pretože spotrebiteľ za túto platbu nedostáva žiadnu protihodnotu, pričom pri prvom kontakte s poskytovateľom spotrebiteľského úveru vo forme pôžičky tento nežiada vyhotovenie posudku o jeho vývojových možnostiach, finančné poradenstvo alebo archiváciu jeho žiadosti. Jeho záujmom aj požiadavkou voči veriteľovi je poskytnutie finančných prostriedkov a posúdenie tejto žiadosti je potom zo strany veriteľa výlučne v záujme jeho samotného, keď si musí ako podnikateľ sám zhodnotiť, či mu toto poskytnutie pôžičky danému klientovi prinesie zisk. Nie je možné prenášať tieto náklady na dlžníka, ktorý má iba záujem o poskytnutie finančných prostriedkov a navyše ešte aj odpočítať tento poplatok od celkovej sumy pôžičky a pôžičku potom poskytnúť v nižšej výške ako je dohodnuté a uvedené v zmluve. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úveru aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Ak by sme tento manipulačný poplatok posudzovali ako poplatok za vedľajšie plnenie, tak je zřejmé, že ide o plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, pretože slúži výlučne v prospech veriteľa a navyše je uvedený aj ako poplatok za poskytnutie pôžičky, kde má súd za to, že za poskytnutie pôžičky si účastníci zmluvy dohodli úrok z pôžičky, ktorý pokryje všetky nároky veriteľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti zmluvná podmienka o povinnosti dlžníka zaplatiť veriteľovi manipulačný poplatok v uvedenej výške zavádza značnú nevyváženosť do zmluvného vzťahu, podľa súdu porušuje pravidlá správania sa v spotrebiteľsko - dodávateľských vzťahoch, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ hodnotového poriadku, je v rozpore s dobrými mravmi, ako taká neprijateľná a z tohto dôvodu aj neplatná.

O trovách konania súd rozhodol podľa 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu nepriznal náhradu trov konania žiadnemu účastníkovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici

V odvolaní okrem náležitostí v zmysle § 42 ods. 3 a 79 ods. 1 OSP, musí byť uvedené, proti ktorému súdu a ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a OSP),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).